

MONETĀRAIS BIĻETENS

6

2003

Publiskotie dati par rūpniecības un tirdzniecības attīstību maijā un ekonomiskā situācija jūnijā liecināja par strauju valsts tautsaimniecības izaugsmi. Maijā sezonāli izlīdzinātais rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 6.6% un turpināja augt arī mazumtirdzniecības apgrozījums. Valsts konsolidētā kopbudžeta bilance 2003. gada pirmajos sešos mēnešos bija gandrīz sabalansēta. Par 0.1 procenta punktu (līdz 8.6%) samazinājās bezdarba līmenis.

Plašā nauda M2X galvenokārt sakarā ar banku piesaistīto noguldījumu atlikuma pieaugumu jūnijā palielinājās nedaudz straujāk nekā maijā. Tomēr gan skaidrās naudas apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs), gan noguldījumu atlikuma un līdz ar to arī plašās naudas gada kāpuma temps samazinājās (attiecīgi līdz 14.1%, 18.4% un 17.2%).

Banku sektora piesaistīto iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikums jūnijā pieauga par 28.3 milj. latu, galvenokārt palielinoties latos veikto noguldījumu atlikumam (par 20.8 milj. latu). Kāpumu nodrošināja privātpersonu noguldījumu atlikuma pieaugums par 28.7 milj. latu. Pieprasījuma noguldījumu atlikums palielinājās (par 46.9 milj. latu), augot gan privātpersonu, gan uzņēmumu pieprasījuma noguldījumu atlikumam. Terminnoguldījumu atlikums samazinājās par 18.6 milj. latu, lai gan nedaudz (par 5.4 milj. latu) pieauga ilgtermiņa noguldījumu atlikums.

Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikums jūnijā palielinājās par 59.9 milj. latu jeb 2.9%, latos un ārvalstu valūtās izsniegto kredītu atlikumam augot vienādā tempā. Iekšzemes uzņēmumiem izsniegto kredītu atlikums palielinājās par 31.0 milj. latu, bet būtiski pieauga arī iekšzemes privātpersonām izsniegto kredītu atlikums.

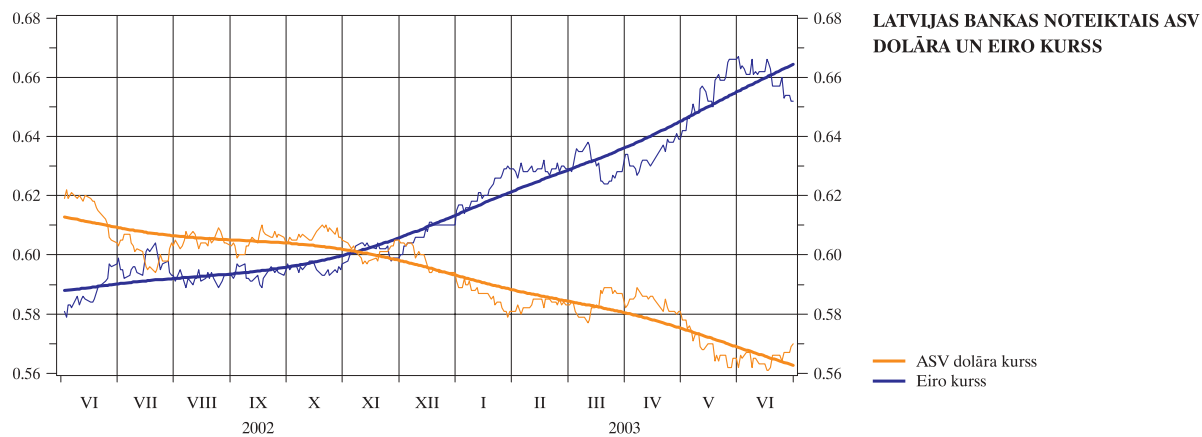
Banku sistēmas neto kredīts valdībai saruka par 1.7 milj. latu, valdības noguldījumu atlikumam banku sektorā pieaugot straujāk nekā saņemto kredītu atlikumam, bet samazinoties valdības noguldījuma atlikumam Latvijas Bankā. Saruka arī banku sistēmas neto kredīts pašvaldībām. Atšķirībā no diviem iepriekšējiem mēnešiem pieauga banku sistēmas tīrie ārējie aktīvi. Tādējādi naudas piedāvājuma kāpumu veicināja gan banku sistēmas tīro iekšējo aktīvu, gan tīro ārējo aktīvu pieaugums (attiecīgi par 17.8 milj. latu un 15.8 milj. latu).

Banku sektora aktīvi jūnijā palielinājās par 209.6 milj. latu (līdz 4.8 mljrd. latu). Banku peļņa 2003. gada pirmajos sešos mēnešos sasniedza 33.0 milj. latu (par 40.4% vairāk nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā).

Valsts konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi 2003. gada pirmajos sešos mēnešos salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga nedaudz vairāk nekā izdevumi (attiecīgi par 8.8% un 8.4%), nodrošinot gandrīz sabalansētu bilanci (0.2 milj. latu deficīts). Valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālais deficīts jūnijā bija 10.6 milj. latu, un to noteica valsts pamatbudžeta fiskālais deficīts (22.3 milj. latu) un valsts speciālā budžeta fiskālais pārpalikums (8.7 milj. latu). Jūnijā nodokļu ieņēmumi bija 153.0 milj. latu un 2003. gada pirmajos sešos mēnešos – 852.4 milj. latu (par 9.8% vairāk nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā un par 3.7% vairāk, nekā plānots). Valsts pamatbudžeta izdevumi jūnijā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 24.8%, jo pieauga uzturēšanas izdevumi, bet ieņēmumu kāpums bija lēnāks (6.4%). Savukārt kapitālieguldījumu izdevumi palielinājās tikai par 4.4%.

Jūnijā notika kārtējā valsts 10 gadu obligāciju izsole, kurā banku pieprasījums (23.0 milj. latu) pārsniedza piedāvājumu (16.0 milj. latu). Valsts kasei nosakot zemāku slēpto likmi, tika pārdotas obligācijas 6.1 milj. latu apjomā. Izsoles vidējā peļņas likme salīdzinājumā ar iepriekšējo izsoli aprīlī samazinājās par 8 bāzes punktiem – līdz 4.89%. Savukārt fiksētas likmes apjoma (nekonkurējošā) izsolē Latvijas Centrālajā depozitārijā tika pārdots viss piedāvātais vērtspapīru apjoms 4.0 milj. latu vērtībā. Valdības parāds sasniedza 829.0 milj. latu, jūnijā pieaugot tikai par 3.0 milj. latu. Valdības iekšējais parāds palielinājās par 10.1 milj. latu, jo tika emitētas obligācijas, bet valdības ārējais parāds valūtu kursa svārstību ietekmē samazinājās par 7.1 milj. latu.

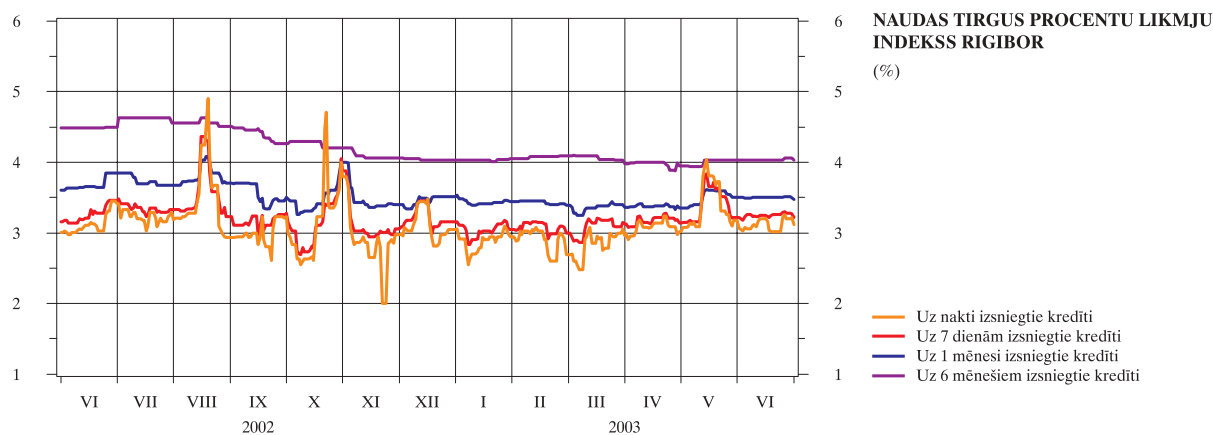
ASV dolāra un eiro kursa dinamiku pasaules valūtas tirgū noteica ASV Federālo rezervju sistēmas veiktais bāzes likmes samazinājums (par 25 bāzes punktiem; līdz 1.0%) un atsevišķu ASV tautsaimniecības rādītāju uzlabošanās, kā arī Eiropas Centrālās bankas bāzes likmes pazeminājums par 50 bāzes punktiem (līdz 2.0%) un stagnācija eiro zonā. ASV dolāra, Japānas jenas un Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss attiecībā pret latu jūnijā pieauga (attiecīgi par 0.7%, 0.2% un 2.4%), bet eiro kurss samazinājās (par 1.8%).

Naudas bāze jūnijā palielinājās par 32.7 milj. latu jeb 4.5%, t.sk. skaidrā nauda apgrozībā – par 15.5 milj. latu jeb 2.5%. Valūtas mijmaiņas darījumu rezultātā par 13.3 milj. latu samazinājās centrālās bankas tīrie ārējie aktīvi, un emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tīrajiem ārējiem aktīviem jūnija beigās bija 101.0%. Būtiski (par 38.8 milj. latu) palielinājās bankām izsniegto Latvijas Bankas kredītu atlikums. Valdības noguldījumam centrālajā bankā samazinoties par 7.7 milj. latu, nedaudz pieauga arī neto kredīts valdībai.

Valūtas mijmaiņas darījumu izsolēs mēneša laikā tika izsolīti 119.1 milj. latu (par 41.5% mazāk nekā maijā). Nedaudz (par 6.6%) saruka arī mēneša laikā izsniegto Latvijas Bankas *repo* kredītu apjoms (258.7 milj. latu). Savukārt latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu apjoms pieauga par 1.9% (līdz 498.8 milj. latu), bet šo kredītu vidējā svērtā procentu likme samazinājās līdz 2.8%. RIGIBOR uz nakti izsniegtajiem kredītiem bija zemāks nekā maijā un nepārsniedza 3.2%. RIGIBOR kredītiem ar 3, 6 un 12 mēnešu termiņu gandrīz nemainījās.

Saglabājoties samērā stabilām naudas tirgus procentu likmēm, arī iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām latos un OECD valstu valūtās izsniegto īstermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme mainījās nedaudz (attiecīgi 5.6% un 4.7%). Ievērojami samazinājās gan latos, gan OECD valstu valūtās izsniegto ilgtermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme (attiecīgi līdz 7.0% un 5.0%), jo pazeminājās ārvalstu naudas tirgu procentu likmes. Atsevišķu

	2003	
	V	VI
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	6.6	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	0.2	0.7
Gada (%)	2.5	3.7
Patēriņa cenu gada pamatinflācija (%)	1.9	3.2
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	91 617	90 612
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	8.7	8.6
Valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālā bilance (milj. latu)	10.4	-0.2
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	131.3	*
Imports	231.7	*
Bilance	-100.4	*

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes dati.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI(perioda beigās; milj. latu)
(perioda beigās; milj. ASV dolāru)*

	2003	
	V	VI
Banku sistēma		
M2X	1 972.3	2 005.9
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	545.8	551.1
Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi	1 426.5	1 454.8
Pieprasījuma noguldījumi	790.7	837.6
Termiņnoguldījumi	635.9	617.2
M2D	1 392.4	1 418.5
Tirie ārējie aktīvi	281.6	297.4
Tirie iekšējie aktīvi	1 690.7	1 708.4
Kredīti iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām	2 083.7	2 143.7
Īstermiņa kredīti	309.2	318.3
Ilgtermiņa kredīti	1 774.5	1 825.4
Kredīts valdībai (neto)	126.1	124.4
Latvijas Banka		
M0	730.6	763.3
Skaidrā nauda apgrozībā	613.3	628.8
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	117.2	134.4
Tirie ārējie aktīvi	784.3	771.0
Tirie iekšējie aktīvi	-53.7	-7.8
Kredīti	13.6	59.3
Bankām	63.5	102.3
Valdībai (neto)	-49.8	-43.0
Pārējie aktīvi (neto)	-67.3	-67.0
Ārējās rezerves*	1 406.47	1 368.33
Zelts	90.14	85.77
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.10	0.10
Rezerves pozīcija Starptautiskajā Valūtas fondā	0.08	0.08
Ārvalstu konvertējamās valūtas	1 316.15	1 282.38

**PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS
BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU
KURSI**

	2003	
	V	VI
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	3.1	2.8
Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu procentu likmes		
Īstermiņa kredīti (izsniegti latos)	5.5	5.6
Īstermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	4.5	4.7
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti latos)	7.8	7.0
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	5.7	5.0
No iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	0.9	0.8
Pieprasījuma noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	0.6	0.6
Īstermiņa noguldījumi (veikti latos)	3.1	3.0
Īstermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	1.6	1.7
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti latos)	4.9	5.0
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	2.8	3.6
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	3.0	3.0
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.5650	0.5690
Ls pret GBP	0.9250	0.9470
Ls pret 100 JPY	0.4760	0.4770
Ls pret EUR	0.6640	0.6520

darījumu rezultātā būtiski (līdz 3.6%) pieauga OECD valstu valūtās piesaistīto ilgtermiņa noguldījumu vidējā svērtā procentu likme, bet latos un OECD valstu valūtās piesaistīto īstermiņa noguldījumu un latos piesaistīto ilgtermiņa noguldījumu vidējā svērtā procentu likme gandrīz nemainījās (attiecīgi 3.0%, 1.7% un 5.0%).

Jūnijā par 0.7% palielinājās patēriņa cenu indekss, tādējādi gada inflācija sasniedza 3.7%. Cenu kāpumu galvenokārt noteica neapstrādātās pārtikas (augļu, kartupeļu un cukura) cenu palielinājums. Preču cenas pieauga par 0.9%, t.sk. pārtikas cenas – par 1.9%.

Lai gan Krievijas jēlnaftas eksports pa maģistrālo cauruļvadu uz Ventspils ostu joprojām nebija atjaunots, pa dzelzceļu pārvadāto kravu apjoma un Latvijas ostās saņemto un no tām nosūtīto kravu apjoma kāpums liecināja par transporta nozares izaugsmi. Pa dzelzceļu pārvadāto kravu apgrozījums bija par 28.3% lielāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā, bet Latvijas ostu kravu apgrozījums palielinājās par 16.6% (augstāks pieauguma temps bija Rīgas un Liepājas ostā).

	2003	
	V	VI
Banku rezerves	183.9	211.8
Nacionālā valūta banku kasēs	67.5	77.7
Noguldījumi Latvijas Bankā	116.4	134.1
Ārzemju aktīvi	1 780.6	1 911.4
Ārvalstu valūta banku kasēs	51.2	48.6
Prasības pret ārvalstu bankām	1 125.9	1 245.3
Prasības pret ārvalstu nebankām	585.7	581.9
Pārējie aktīvi	17.8	35.5
Prasības pret centrālo valdību (neto)	167.9	164.2
Prasības pret pašvaldībām (neto)	8.0	3.2
Prasības pret valsts uzņēmumiem	101.0	100.5
Prasības pret privātu uzņēmumiem	1 480.5	1 514.0
Prasības pret privātpersonām	529.3	558.3
Neklasificētie aktīvi	313.5	310.9
Pamatlīdzekļi	109.4	109.8
Nauda ceļā	8.2	6.1
Pārējie aktīvi	54.1	52.6
Prasības pret iekšzemes kredītiestādēm (t.sk. ieguldījumi)	141.8	142.5
AKTĪVI PAVISAM	4 564.7	4 774.4
<i>Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā</i>	<i>546.3</i>	<i>914.0</i>
Pieprasījuma noguldījumi	467.8	497.7
Valsts uzņēmumu	30.5	27.5
Privātu uzņēmumu	204.7	222.8
Privātpersonu	232.6	247.5
Termiņnoguldījumi	378.8	369.7
Valsts uzņēmumu	35.6	40.3
Privātu uzņēmumu	118.7	100.3
Privātpersonu	224.5	229.0
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	579.9	587.4
Valsts uzņēmumu	29.9	31.6
Privātu uzņēmumu	195.6	192.0
Privātpersonu	354.4	363.7
Tranzītfondi	9.6	9.4
Ārzemju pasīvi	2 283.2	2 384.9
Saistības pret ārvalstu bankām	558.3	547.2
Saistības pret ārvalstu nebankām	1 630.8	1 744.9
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	94.1	92.8
Saistības pret Latvijas Banku	63.5	102.3
Parāda vērtspapīri	43.9	46.9
Kapitāls un rezerves	420.1	431.7
Rezidentu	236.4	245.2
Nerezidentu	183.6	186.5
Uzkrājumi parādiem un saistībām	64.5	63.3
Neklasificētie pasīvi	253.5	281.1
Nauda ceļā	86.5	110.0
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	40.2	40.3
Saistības pret iekšzemes kredītiestādēm	126.7	130.8
PASĪVI PAVISAM	4 564.7	4 774.4
<i>Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā</i>	<i>546.3</i>	<i>914.0</i>

KREDĪTIESTĀŽU KOPSAVILKUMA BILANCE

(perioda beigās; milj. latu)

© Latvijas Banka, 2003

Pārpublicējot obligāta avota norāde.
Reģistrācijas apliecība Nr. 1718

Latvijas Banka
K. Valdemāra ielā 2a, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>
info@bank.lv

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturlielumu publicēšanas datumi atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>). Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta lapā (<http://www.bank.lv>).